

KISGRAFIKA '91/4

Kiadja a „Kisgrafika Barátok Köre” Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület;
Felelős kiadó: dr. Vida Klára ügyvezető titkár, szerkeszti: dr. Arató Antal

Perei Zoltán fametszetei X1

Nagy Árpád fametszetei X2

Nagy Árpádról a Délsziget című folyóiratban

A második világháború után Hódmezővásárhelyen megjelenő, majd az 1980-as évek második felében Hatvanban újra induló *Délsziget* című folyóirat egykori és mai szerkesztője, kiadója, *Moldvay Győző* a közelmúltban megajándékozott a folyóirat újabb évfolyamaival. Noha korábban olvastam a lapot, örömmel fedeztem fel az 1989-ben megjelent 14. számában az ex libriseiről is méltán számon tartott Nagy Árpádról szóló tanulmányt. A gazdagon illusztrált írás két okból is helyet kaphatott a költőként, irodalomszervezőként és a Hatvani Galéria vezetőjeként is közismert szerkesztő-folyóiratában. Egyrészt azért, mert Nagy Árpád Hatvanban született, másrészt azért, mert utolsó, legbékésebb éveit Vásárhelyen töltötte, azaz kötődése mindkét ágon megvolt, megvan a Délszigethez.

A tanulmány szerzője, *Rózsa Gábor* részletesen áttekinti Nagy Árpád meglehetősen változatos és megpróbáltatásokkal teli életútját s természetesen szól grafikai munkásságáról, *Drahos István*hoz fűződő meghitt barátságáról is. Dokumentumértékű írásából az utóbbiakra utaló részt közöljük, egyúttal felhívja a grafika barátainak a figyelmét a Délszigetre is, amely rendszeresen közöl művészeti, művészettörténeti írásokat. (Hogy csak az idézett lapszámnál maradjunk még: *Moldvay Győző* emlékezéseit *Kohán Györgyről* írt kismonográfiájának a betiltásáról, *Végyvári Lajos* könyvismertetését, valamint *Pogány Ö. Gábor* írását *Buda Istvánról*, *Kubisch Ferencről* és *Ridovics Péterrel*.)

(Arató)

Hatvantól a Vásárhelyi sírkertig. Nagy Árpád ébresztése

...1955 augusztus elsejével ér véget hivatásos pályája, ekkor, nyugalomba vonul, és végre házat vehet Vásárhelyen. Op. 294-es fametszetében így körcímkézi a Möbius-szalagszerű Hatvantól Hódmezővásárhelyig vezető kesze-kusza, lebukó, majd fel- felbukkanó életútját: „Megfogyva bár az években, szárnyaim még nem szegetten, végre révbe eljutottam – Hódmezővásárhely, Lévy u. 60.”

De a „kanális parti” kis ház, mely végre saját otthona, már csak hátralevő négy évre lehet aktív pihenőhelye: fátuma, az 1959-re elhatalmasodó tüdőrák 65 évesen teríti le.

De micsoda négy év ez!

Tricentenáris metszetét Drahos Istvánnak ajánlja, és ezzel a legérdekesebb magyar grafikai párbeszédet indítja el. Drahos, aki Szentesen tanárkodva, munkásságát szintén többször újrakezdve ugyancsak a háromszázadik opusz előtt áll, tréfás párbajra hívja. Azonos témákat hasonló méretben egymástól függetlenül versenyszerűen dolgoznak ki, majd közösen kiértékelik. Ezt az izgalmas „tornát” még az ötvenhatos események sem akaszthatják meg. A feladványokkal foglalkozó Drahos-levelek a nagyárpádi hagyatékkal együtt kerültek elő. Páratlan művészettörténeti értékük van, és ezen felül Drahos Istvánról még az is kiderül, hogy jótollú író is lehetett volna belőle. Arady Kálmánt és Galambos Ferencet is felizgatja ez a torna, de a „bajvívók” begubóznak, és csak egymást szórakoztatják.

Ennek a kényyszerű belterjességnek a rendkívül szigorú vámszabályok ugyanúgy lehettek okai, mint az ex libris-műfajnak, a könyvnek, mint magántulajdonnak, a kultúrának, mint árunak a hazug tagadása. Ötvenhat ezen vajmi keveset oldott, de 1958-ra már Nagy Árpád fametszete és rézkarca is kijut Brüsszelbe és olasz, fran-

cia, holland, amerikai kisgrafikusbarátok kezdenék már megtanulni Hódmezővásárhely nevét. Városa életében igazán nem fedezi fel, bár az őszi tárlatra ő is készít fametszetű emblémákat – feltehetően megrendelésre.

Levelezéséből kiderül, hogy Drahossal együtt próbáltak megküzdeni a realista metsző munka aprólékos hagyományaival, amit már ők is terhesnek éreztek, de saját korlátaikat, és főként technikai megrögzöttségeiket nem tudták átlépni. A helbingi iskola munkált bennük halálukig. A Janus-arcú műfaj, az ex libris is behatárolta őket. Egész életműüket kell ismerni ahhoz, hogy a megrendelők sűrű fatörzsei közül előtárulkozzon maga az erdő.

Először 1962-ben Almási Gyula Béla és Dömötör János próbáltak a városnak képet alkotni Nagy Árpádról. Ha csak a tárlat recenzióit nézzük, mondhatnánk, hogy sikerrel. De ha az azóta eltelt időt latolgatjuk, be kell vallanunk, hogy Nagy Árpádot el lehetett felejtetni ... A Kisgrafika Barátok Körének 1969. évi jubileumi évkönyve, mely jelentős terjedelmében a drahosi lezárt életműnek áldozott, alig méltatja Nagy Árpádot, da annál jobban üdvözli mindkét fiát. C'est la vie! – mondhatnánk könnyedén, és mondjuk is azóta már szomorúan, nehézkesen, hiszen a Nagygrafikusok fátuma azóta beteljesedett: mindkét ifjú tehetség nagy remények között hagyott hátra kevesebbet, mint amit magával vitt az örökkévalóságba. Egyikük sem érte meg apjuk életkorát se!

Nagy Árpád özvegye, a hál' istennek 91 éves korában is jó közérzetnek örvendő Júlia néni, az őt gondozó leányával egyetértésben közgyűjteményre kívánják bízni Nagy Árpád grafikai életműve mellett mindazt, ami iparművészete dokumentálására megmaradt. A drahosi életművet gondozó Szentesi Koszta József Múzeum vállalkozott erre a feladatra, és az ottani kamaratárlat után a szülővárosba, Hatvanba hozta el a teljes életművet, és viszi tovább Csongrádra, ahol még lappangó opuszok is előkerülhetnek majd.

Rózsa Gábor

Egy ceglédi kiállításról

Ritka alkalom, hogy könyvek és ex librisek ennyire meghitt, együttes jelenléte nyújtson kulturális élményt a szépre vágyóknak. Pedig ez történt a Ceglédi Városi Könyvtár helyiségében megrendezett *Grafikai epigrammák* című kiállításon, mely Nagy László Lázárnak kb. 60 fametszetét, illetve rézkarcát mutatta be. A viszonylag szűk terem egyik oldalán a grafikák, a többi részen a tárókban elhelyezett könyvek adtak ol-
dott, közvetlen, kamaratermi hangulatot. A kiállított ex librisek (melyek szept. 28-tól okt. 12-ig voltak meg-

tekinthető), emberközelbe kerültek a könyvtár látogatóival.

A tárlat 1991. szept. 28-án tartott megnyitóján Cegléd polgármestere, *Mácz István* tartott rendkívül hatásos, eredeti gondolatokkal fűszerezett, a szokványostól eltérő megnyitó beszédet.

A kiállítás éppúgy a „Ceglédi Ősz” című kulturális rendezvénysorozat keretében került megrendezésre, mint *Füle Mihály* festményeinek bemutatója is.

Palásthy Lajos

MEGHÍVO

Nagy László Lázár fametszetei X2

MŰHELY

A XX. század elején készült magyar ex librisek tematikai csoportosításának a lehetőségei

10. A könyv az ex librisen

A századfordulón — és azóta is — az ex librisek egyik leggyakoribb motívuma a könyv, amely nyilvánvalóan a tudás jelképe volt.

Magától értetődő a könyv gyakori szereplése, ha arra gondolunk, milyen szoros kapcsolatban van egymással a könyv- és az ex libris-művészet. Az ex libris használatát a féltő, gondos könyvkímélő bibliofília hozta magával, századokon keresztül összenőtt egymással a könyv és a könyvjegy; a századfordulón a Gesamtkunstwerk gondolattól áthatott könyvművészeti törekvéseknek (is) köszönhető e kis műfaj fellemlése. A könyvből kiszakított kisgrafika tartalmában őrizte meg hűségét a könyvhöz.

Mint láttuk, több foglalkozás jelrendszerének szerves része a könyv; gyógyszerészek, orvosok, jogászok, tudós „könyvmolyok”, szerzetesek dolgozóasztaláról, szobájából nem hiányozhat. A könyv lapjai, sorai közötti elmélyült búvárkodás az ex libris tulajdonosának gyakran nem, vagy nemcsak foglalkozásbeli kötelezettsége, hanem kiolthatatlan szenvedélye. Így mintegy lelki énjét örökítik meg azok a művek, amelyeken olvasó, könyvbe temetkező urak, hölgyek láthatók. Az olvasó figura, legyen az gyermek, férfi, nő, idős, vagy fiatal, közkedvelt szereplője a könyvet őrző kis cédulának. A könyv az ex libriseken a legkülönfélébb emberek kezében látható, hiszen a szecesszió vágya, hogy a szépséget hordozó, ismereteket közlő könyv minden emberhez eljusson. Nagy Sándor tolsztojánus szemléletéből fakad, hogy a nép egyszerű fiának a kezébe könyvet ad. Erdélyi fiatornyos templom tűnik fel a háttérben Georgius Bernady ex libris-én: az előtérben látható, fonással bajlódó székely leány mellett csizmás, kalapos parasztember üldögél könyvet lapozgatva a kezében. Az olvasó parasztemberekkel szemben nagyobb közkedveltségnek örvendett, amikor archaikus, historizáló környezetben, esetleg századeleji interieurben kosztümös figurák, főleg hölgyek, olvasgatnak.

Ugyancsak meghitt, idilli hangulatot keltenek azok az alkotások, amelyeken a pihenő figura a természet lágy ölében elolvassmányába, vagy könyvet a kezében tartva az álmok, az ábrándozás végtelen világába merül.

Feltűnően nagy az olvasgató hölgyek száma — megjegyzendő, hogy van köztük egy-két fesztelen pózban olvasgató, kacér nő is. Mindez összefonódik a szecesszió nőkultuszával és a hölgyek megváltozott társadalmi helyzetével, újsütetű irodalmi, művészeti érdeklődésükkel. A kor nyugalmat, békességet árasztó pillanatképe olvasó hölgyek ábrázolásával Mende Valér illetve Faragó József ex librise. Kozmánánál a kifinomult női intellektuális érdeklődés valamiféle örök-ké fáradt, enervált álmodozással párosul. Az olvasás — úgy tűnik — a tudósoknál erőt próbáló alapos elmélyedést kívánó szellemi munka, a hölgyeknél pe-

dig divatos passzió, mely tápot ad az ábrándozásoknak.

A könyvvel kapcsolatos ex librisek közül külön meg kell említenünk azokat, amelyek lényegretörő, tömör kompozíciók, elmarad róluk minden konkrét utalás a környezetre, és csupán az olvasó figurát láthatjuk, vagy csak a könyvet böngésző alak arc- illetve mellképét. Érdekes módon női mellképeket gyakran ábrázolt könyvvel együtt pl. *Rozsnyay*.

Rozsnyay Kálmán: Udvary Palika ex librise
1903. klisé

Mit sugall a többi, szimbolikus tartalmú könyvvel kapcsolatos ábrázolás? A könyv az élet értelme; legáltalában az ember a könyvek útján igazi tudás birtokába juthat, noha tudnivágyását szinte sohasem elégítheti ki, és mindig újabb ismeretekre, a mindent tudó könyvre áhítozik, a könyvek könyvét keresi, s néha úgy hiszi, megtalálta. A könyv az emberek által évszázadokon keresztül felhalmozott tudásanyag hordozója, melyet az emberi elme képtelen egészében, összességében átfogni, de belőle, mint kifogyhatatlan forrásból, állandóan meríthet. Érthető ezért, ha az ember a tudás, a tudnivágyás jelképét önmaga fölé emeli, vagy ha a hatalmas méretű könyvek mellett az ember eltölpül. Az olvasó, óriási figurát viszont — más műveken — tudnivágyása emeli ki a közönséges, liliputi emberek sorából. A könyvből származó gondolat az embert magasba ragadja és óriássá, a szellem óriásává teszi.

A könyvből születik a világosság, a szellem világossága; nem csoda hát, ha a könyv sugárkévében áll, sugárzó fénynyalábok ölelik körül. A csendéletekben sokszor a könyv mellett helyet kap a mécses, a gyertya, a lámpa vagy a fáklya. A könyvet olvasó ember lelki szemei előtt ismeretlen világ, ismeretlen hősök élete tárul fel. A képzelet határtalan birodalmába vezető olvasóját egy-egy regény. A könyv szereplői lépnek ki a könyvből pl. *Gara Arnold* ex librisen. Másutt — szintén Garánál — egy olvasó hölgyet fognak közre olvasmányainak megelevenedett hősei. A könyv titokzatos világot nyit meg számunkra.

A könyvből fakad a tudás, a szépség és az élet. E szép gondolatot fejezi ki jelképi erővel az az eléggé elterjedt ábrázolás, amelyen a könyvből fa vagy más növény kel ki, gyökerei a könyvbe kapaszkodnak. A könyvből kinövő fa a bibliai tudás fáját juttatja eszünkbe. A festők, grafikusok hozzáfogtak a föld alatti gyökérzet ábrázolásához, a kor művészeit nagyon érdekelték az efféle láthatatlan, misztikus részletek. Különösen *Helbing* kedvelte a könyvbe gyökere eresztett rózsafa motívumát. Tanítványainak egyike romantikus látomását vetette papírra. A könyvben gyökerező fa lomboztatában várkastély rejtőzik, mint ha a mesék égigérő fája támadna életre. A motívum különféle változatai fellelhetők *Barta Ernő*, *Haranghy Jenő*, *Falus Elek* és *Szigethy* művészeiben. Másutt a könyv lapjain virágok sarjadnak. A könyvben gyökerező fával rokon motívum a könyvet termő fa, amely *Divéky Kner Imre* részére készített ex librisét díszíti, illetve felbukkan *Sarkadi Emil* művészetében is.

A könyv önmagában, tekintélyes megjelenésével képes a tulajdonos könyvszeretetére, a tudás iránti mély tiszteletére felhívni a figyelmet. A könyvnek kijáró mély hódolat a mondanivalója annak a műnek, amelyen a könyvet babérkoszorú övezi. A könyvek a csendéletszerű kompozíciókban más tárgyak egyenrangú társai, ornamentális elemek, keretdíszek, hajlékony vonalak és síkidomok vesznek körül a kompozí-

ció központjában lévő könyvet. Pl. *Hazay Aladár* művein nem különülnek el élesen egymástól a tárgyak és a díszítmények, szinte a tárgyak is dekoratív elemekké lesznek.

A játékos fantázia szülöttei azok az ex libriseken látható könyvekből felépített objektumok, amelyek a síkdíszítményekhez hasonlóan ékesítik a lapokat, ám térbeli, perspektivikus látványképük jelenik meg rajtuk.

A könyvtárak belsejét ábrázoló ex librisek főként a XVIII. században voltak népszerűek. Vagy egy terem perspektivikus belső képét nyújtották, vagy több könyvtártermen pillanthatunk keresztül a segítségükkel. A valóság hú, néhol már-már az unalomig precíz, pontos képeken tanulmányozhatók a kor jellegzetes könyvszobái. A XVIII. századi könyvtárak hangulata éled fel *Conrad Gyula* több lapján.

A könyveket ábrázoló művekről elmondhatjuk, hogy gyakran fantáziaszegénységről árulkodnak, könnyebb volt egy olvasó figurát megörökíteni, mint esetleg merőben új kompozíciót, ábrázolási típust kitalálni. Ám néha sikerült átütő erejű alkotásokat, szimbolikus tartalmú műveket alkotni — különösen a könyvben gyökerező fa motívuma jellemző a korra.

Dr. Horváth Hilda

Nagy Sándor: Dr. Illés Dezső. 1903. k.

DOKUMENTUM

Lapunk kiadását támogatja a József Attila Alapítvány

A József Attila Kulturális és Szociális Alapítvány ez év nyarán pályázatot hirdetett az irodalmi, kulturális és tudományos ismeretterjesztő lapok támogatására. Egyesületünk is benyújtott egy pályázatot s örömmel értesültünk arról, hogy az alapítványnak a parlamenti pártok és a függetlenek képviselőiből álló kuratóriuma megadta a *Kisgrafika* kiadásához kért 60 000 Ft-os támogatást. Ér-

demes tudni, hogy az alapítványhoz összesen 148 pályázat, kérelem érkezett, s ebből 63 volt eredményes.

E 63 pályázatból 8-an (köztük a *Kisgrafika*) kaptak akkora támogatást, mint amennyit kértek, míg a többiek általában az óhajtott összegnél jóval kevesebbet. (Különösebb dicsekvésre persze nincs okunk, hiszen a kapott 60 000 Ft a támogatások sorában a legkisebb összeget jelenti, ennyit kapott és kért még a Kocséri Híradó.)

Megköszönve a József Attila Alapítványnak a támogatást, a következőkben teljes terjedelmében közöljük pályázatunk szövegét. Bizakodunk abban, hogy az jól tájékoztatja olvasóinkat lapunk előzményeiről, céljairól, a lapkiadás és szerkesztés gondjairól, némely esetben talán az eddig elért eredményeiről is.

A szerk.

„Kisgrafika Barátok Köre”
Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület
Budapest, Frankel Leó u. 12.
1027

József Attila Alapítvány kuratóriuma
Országgyűlés Irodaháza, 422. sz.
Budapest, Széchenyi rkp. 19.
1054

Tisztelt Kuratórium!

Az egyesületünk kiadásában megjelenő *Kisgrafika* című folyóirat kiadási költségeinek a támogatására 60 000 Ft-os támogatást igénylünk a József Attila Alapítványból. Pályázatunkat a következőkkel indokoljuk.

Beköszöntő és előzmények

Az ex librisek gyűjtése hazánkban – nyugati mintára – a XIX. sz. második felében indult meg. A két világháború között a gyűjtőknek, alkotóművészeknek két hazai fóruma is volt: a *Magyar Ex Libris Gyűjtők és Grafikabarátok Egyesülete* és az *Ajtósi Dürer Céh* valamint a kiadásukban megjelent folyóiratok, a *Magyar Exlibris* és a *Kisgrafika*. A Rákosi korszakban mindkét egyesületet betiltották; az egyéni gyűjtőtevékenység is lehetetlenné vált, hiszen a nyugati országok gyűjtőivel levelezésre vállalkozók (a kis méretű ex librisek elsősorban így cserélnek gazdát) méltatlan zaklatásoknak voltak kitéve. A régi gyűjtőknek csak 1959-ben adódott lehetőségük – sajátos módon az Európára is szívesen kitekintő *Fiatal Művészek Stúdiójának* a támogatását megnyerve – újabb egyesületet szervezniük. A

stúdió tagjai szívesen vállalkoztak e meghitt grafikai műfaj művelésére, hiszen alkotásaik az új egyesület, a *Kisgrafika Barátok Köre* révén a külföldi folyóiratokban, kiállításokon folyamatos publicitást nyertek. Lapunk gyakori munkatársát, *B. Supka Magdolna* művészettörténészt idézve: a korszerű magyar grafikusművészet legújabb eredményeiről elsőként az ex libris és a kisgrafika adott hírt Európában és a tengeren túl. És hogy ez valóban így volt, megemlítjük, hogy az első, az ötvenes évek végén rendezett, újabb hazai exlibris-pályázaton *Gross Arnold*, *Litkei József*, *Gácsi Mihály*, *Gerzson Pál*, *Gulyás Dénes*, *Diskay Lenke* és *Gacs Gábor* nyertek díjat. Am talán látványosabb tanúság az elmondottakra, hogy a világ exlibris-gyűjtő egyesületeit összefogó – az UNESCO által is támogatott – szervezet két évente megrendezett nemzetközi kongresszusain és pályázatain az 1960-as évektől tízegynéhány hazai művész nyert díjat, így 1972-ben, Helsin-görben *Diskay Lenke* aranyérmét.

A kisgrafikai kultúra hazai fellendülése és a nemzetközi kapcsolattartás (tájékozódás és tájékoztatás) igénye indokolta a régi *Kisgrafika* újbóli kiadását. Erre 1962-ben a *Művészeti Dolgozók Szakszervezete* anya-

gi támogatásával kerülhetett sor. Szívós munka eredményeként a kezdetben nyolc oldalas, rotaprint sokszorosított kiadvány 1972-től 48 oldalon, évi 3–4 alkalommal, nyomdai úton kerülhetett kiadásra – a volt szocialista országok között elsőként és azóta is egyetlenként! Egészen 1990-ig, amikor a szakszervezet megvonta a támogatást a körtől, s amikor az önálló, bejegyzett egyesületté alakult. Ezt követően a lapot saját költségvetésükből s egyetlen szponzor alkalmi támogatásaiból jelentetjük meg, lemondva minden olyan tevékenységről, amely pénzbe kerül. (Pl. a nemzetközi kongresszusokra kiküldendő, a hazai exlibris-művészetet bemutató- reprezentáló *Magyar kisgrafika* című mappák további kiadásáról stb.) A nyomdai költségek miatt egy-egy lapszám terjedelmét felével, kétharmadával kellett csökkentenünk: megfogyatkozott a külföld művészetét bemutató rovatunk (ám továbbra is közzeltük a romániai magyar művészeket bemutató írásokat), megszüntettük a mintegy 25–30 külföldi kisgrafikai folyóiratot ismertető lapszemlénket (csupán azok hungarica vonatkozású közleményeit ismertetve) stb., stb. Ilyen módon idén két számot tudtunk megjelenetni, ám a továbbiakra nincs semmilyen lehetőségünk.

A pályázati feltételekhez

1. A lap célja a hazai és külföldi exlibris-művészet bemutatása, népszerűsítése. Egyrészt a hazai grafika barátokat, művészeket tájékoztatja a nemzetközi kisgrafikai életről, pályázatokról, kiállításokról, másrészt a külföldi gyűjtőkkel megismerteti a magyar kisgrafika jelenét, múltját. Elősegíti a nemzetközi cserét, különböző országok gyűjtőinek, művészeinek – minden más tekintetben is hasznos – kapcsolatfelvételét. A lap – Japántól Kanadáig – eljut minden grafika barát egyesülethez, a kisgrafikát gyűjtő intézményekhez, múzeumokhoz, s ez teszi lehetővé, hogy cseréjén minden hasonló időszaki kiadvány eljut Magyarországra is – olyanok, amelyek az Országos Széchényi Könyvtárban, s egyéb szakkönyvtárakban sem lehetők fel. Hozzáteszük: a kárpátaljai, erdélyi stb. gyűjtőknek, művészeknek is megküldjük s az utóbbiak munkásságát az 1960-as évektől – megelőzve egyéb kiadványt – az ott élő munkatársaink révén mutattuk, mutatjuk be a hazai és külföldi közönségnek egyaránt. A lap – immár kénytelenek vagyunk ilyen aktuális megállapításokat tenni – a művelődés, a társadalmi valóság, a közösségi élet egy sajátos területén nyitott és nyit Európára ablakot. Ugyanakkor ismereteket is terjeszt, a vizuális kultúrára nevel, s mint egyetlen ilyen magyar nyelvű kiadványt, felhasználják az oktatásban is.

2. A folyóirat (lecsökkent) terjedelme 16–20 A/4-es oldal, a mindenkori költségvetési lehetőségektől függően: évente 4 számát terveztük kiadni. (Korábban csak 3 szám jelenhetett meg, mert ahhoz még nem kellett a Kiadói Főigazgatóság engedélyét kérni.) Előállítása nyomdai, papírművészet: diósgyőri bordázott, példányszám: 400. A lap teljes szellemi része társadalmi munkában készül a kezdetektől, csupán a nyomdaköltségre fizetünk. Ára nincs, a tagok tagilletményként kapják, nemzetközi cserére kerül, tiszteletpéldányokat juttatunk el a hazai intézményekhez, illetve

mindazokhoz, akik szerepelnek a lapban, s akiket meg kívánunk nyerni a jó ügy érdekében.

3. Az egyesület évi bevétele – mintegy 150 taggal számolva – 40 000 Ft, ehhez jön az *ÁTI Közraktározási Vállalat* 100 000 Ft-os támogatása, amiért egy egyoldalas hirdetést jelentettünk meg az utóbbi számokban. A működés egyéb kiadásait (köztük a rendkívül megrágult postaköltséget) tekintve újabb számok kiadására már nem futja, ezért kérünk még két ideit – elképzelésünk szerint „teljes” – lapszám kiadásához 60 000 Ft-ot. (Megemlítjük, hogy a jövő évi első szám kiadási gondjaival, s tovább emelkedő árakkal kalkulálva, legalább 100 000 Ft-ra lenne szükségünk!)

Abban bízunk, hogy a könyv megőrzésétől, szeretetétől elválaszthatatlan grafikai műfaj népszerűsítésére (s sok minden másra) önként vállalkozó folyóirat kiadója a Tisztelt Kuratóriumban megértő támogatásra talál.

Bp. 1991. júl. 9.

Üdvözlettel:

Dr. Vida Klára
ügyvezető titkár

Dr. Arató Antal
szerkesztő

König Róbert
grafikusművész, a Képzőművészeti Főiskola adjunktusa,
vezetőségi tag

(Melléklet: a *Kisgrafika* utóbbi számai. A József Attila portré és a szöveggözi illusztrációk Perei Zoltán eredeti lapdúc fametszetei (X1).)

Perei Zoltán fametszete X1

HÍREK

Szerencs város önkormányzata díszes kiállítású meghívón tudatta az érdekeltekkel, hogy 1991. október 23-án déli 11 órakor ünnepélyes keretek között megnyílik az újjáépített Rákóczi-vár. A *Fery Antal* két fametszetét is tartalmazó, ízléses kivitelű nyomtatvány az ünnepség részletes programját is közölte. Nemzeti ünnepünkön a megjelenteket *Magda Gábor* polgármester köszöntötte, majd a várat *Keresztes K. Sándor* környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter adta át a nagyközönségnek.

A megnyitót színvonalas kulturális és tudományos rendezvények követték. Ezek során a Rákóczi-vár árkádos termeiben három művész közös kiállítását nyitották meg. A kiállításon a város szülöttének, *Fery Antal*nak, húsz tablón felsorakoztatott kisgrafikai mellett Geisenheim német testvérváros egy fotóművészenek és egy festőművészenek alkotásai is szerepeltek.

Fery Antal grafikusművésznek ebben az időben Szerencsen még egy másik kiállítása is megnyílt. A Szociális Otthon részére általa adományozott 42 grafikai lapot ekkor mutatták be a közönségnek. A kiállított anyagban a művész saját alkotásai mellett külföldi grafikusok nagyméretű lapjai is szerepeltek.

Fery Antal fametszete X2

szettörténet. Az 1896-ban született ifjabb Ranzoni a bécsi Műegyetemen kezdte el tanulmányait, 27 éves korában azonban átiratkozott az Iparművészeti Főiskolára. Itt a rézmetsző szakon 1928-ban végzett s azóta alkotásaival „a rézmetszők lírikusa” megtisztelő címet vívta ki magának. 16 éven át volt a bécsi grafikai szakiskola és kutatóintézet professzora. Számtalan ex libris mellett 67 osztrák bélyek terve is nevéhez kapcsolódik. Munkásságát több állami kitüntetés ismerte el és élete végéig tiszteletbeli tagja volt az osztrák exlibris-egyesületnek.

Az elhunytól október 23-án vettek búcsút barátai Bécs Simmering kerületének krematóriumában. A gyászjelentésben erről szólva számunkra is példamutató kérését fejezi ki a család: Az elhunyt kívánságának megfelelően a koszorúkra szánt összeget a Caritas nevű, időseket támogató alapítványnak adják.

Prof. Hans Ranzoni rézkarca C2

*

König Róbert egyre gazdagabbá váló munkásságának újabb tanúbizonysága az a tárlat, amelyet nov. 21-én *dr. Feledy Balázs*, a Művészeti Alap Képzőművészeti Szakosztályának az igazgatója nyitott meg. Újabb és régebbi képgrafikák mellett a tárlatlátogatók megismerkedhettek a művész kisgrafikáival, könyvjegyeivel is. A kiállítást – akár a galéria nagy hagyományokra visszatekintő tárlat-sorozatát – Molnár József tanár rendezte, s ő tervezte a több illusztrációt tartalmazó katalógust is. Ebben *dr. Feledy Balázs* ismerteti a kiállító művész életútját, munkásságának legfontosabb sajátosságait.

*

A budapesti székhellyel működő Művészetbarátok Egyesülete az őszi folyamán folyóiratot indított. MŰVÉSZET ÉS BARÁTAI című lapjuknak november elején már a második száma jelent meg. A jó nyomdatechnikával készült, gazdagon illusztrált lap kisgrafikai vonatkozású cikket is közöl. *Vén Zoltán*, grafikusművész munkásságát, csepeli kiállítása alkalmából *dr. Soós Imre* méltatja. Illusztrációként a *Szanka Rózsa* részére készült rézmetszetű ex librisét közlik. Az 1 200 példányban megjelenő fiatal laptársunknak sok sikert kívánunk!

*

A család gyászjelentéséből értesültünk arról, hogy a neves grafikusművész, *Hans Ranzoni* professzor, 1991. október 11-én 96 éves korában Bécsben elhunyt. Édesapja ugyancsak képzőművész volt, aki egy ideig a bécsi Művészház elnöki tisztségét is betöltötte. Így azonos nevűk miatt az apát „idősebb”, a fiát „ifjabb” jelzővel tartja számon a művé-

LÁSZLÓ ANNA szegedi grafikusművész 10 rajzát is tartalmazza az verseskötet, mely a közelmúltban jelent meg Szentes város könyvtárának kiadványaként. A hazai gyűjtők körében igen megbecsült grafikusunk Temesváry Kriszta 10 verséhez készítette ezeket az illusztrációkat. A verseskönyv megjelenése egybeesett László Anna alkalmi tárlatával, mely október 4-én nyílt meg a könyvtárban s amelyen a kisgrafikák mellett rajzokat és tűzzománc-kepeket is láthatott a közönség. (Újabb olvasóink tájékoztatására megemlíthetjük, hogy a művésznő kisgrafikai alkotásjegyzékét Lenkey István publikálta 1987-ben, a hajdúhadházi könyvtár kisgrafikai füzetének sorozatában. Ismertetése megtalálható a KISGRAFIKA 1987/2-3. számában.)

*

A kiskunhalasi *Műhely Napló* című folyóirat szeptemberi száma *Mi az ex libris?* címmel terjedelmes cikket közöl abból az alkalomból, hogy a városi könyvtárban kisebb exlibris-bemutatót rendeztek. Az erdélyi magyar művészek kis-

grafikáit bemutató tárlat szervezésére abból az alkalomból került sor, hogy a könyvtár író-olvasó találkozóra hívta meg **Banner Zoltán** műtörténészt, az *Erdélyi magyar művészet a XX. században* című könyv szerzőjét. A találkozón **Arató Antal** ismertette egyesületünk tevékenységét s részletesen szolt az exlibris-gyűjtés lehetőségeiről.

Az elmúlt évtizedekben a hírneves **Meinl cég** boltjait csak Ausztriában látogathatták a magyar turisták. Napjainkban egy-egy új üzlet megnyitásával egyre több helyen tűnik fel emblémájuk Budapesten is. Ezt az emblémát, a fezt viselő néger fiút úgyszólván mindenki ismeri, azt azonban kevesen tudják, hogy ennek megtervezése magyar művész nevéhez fűződik.

*

A nemrég elhunyt neves kisgrafika-gyűjtő, **dr. Csányi István**, (akinek elhunytáról előző számunkban emlékeztünk meg) fiatal korában Bécsben nyomdaipari tanulmányokba kezdett. Abban az időben hirdetett pályázatot védjegye, emblémája megtervezésére a **Julius Meinl cég**, melyre **Csányi István** pályaművéként a ma már közismert figurát küldte be. A pályázatot a fiatal magyar grafikus nyerte meg és az emblémát a cég azóta is használja. Amikor nemrég **Csányi István** doktor, aki végül is az orvosi pályát választotta, ex librisének elkészítésére **Vén Zoltán** grafikusművészt felkérte, kívánsága szerint ezen a rézmetszetű lapon szerepelnie kellett említett fiatalkori alkotásának is, ugyanis a neves kisgrafika-gyűjtő erre a sikerére – joggal – mindig büszke volt. Olvasóink tájékoztatására még azt közöljük, hogy **Vén Zoltán** említett grafikája a művész alkotásjegyzékének 264. tétele alatt szerepel.

Kékesi László fametszete X2

A csehszlovákiai IWA Alapítvány közzétette a korábban kiírt exlibris-pályázatának végeredményét. Eszerint a LIBIDÓ AZ EX LIBRISÉN című grafikai vetélkedőn 20 ország 119 művésze vett részt, összesen 450 lappal, melyből kiállításra került 436 alkotás. (A résztvevők névsorában Magyarországról egyetlen név szerepel: **H. Dániel**.)

A zsűri az 5000 cseh koronás „Havírov, 1991” nagydíjat és az azzal járó egy láda pilzeni sört **Milos Michálek** csehszlovák művésznek ítélte oda. A 3000 koronás második díjat egy japán, a 2000 koronás harmadik díjat pedig egy lengyel alkotó kapta, az őket ugyancsak megillető pilzeni sör-ajándékkal együtt. A tanuló művészek legjobb alkotására kiírt **VÉN ZOLTÁN DÍJJAL Igor Budnikov** bolgár művészt jutalmazta a döntőbizottság. A további díjakat egy német, két kínai, egy-egy szovjet, francia, japán, bolíviai, kolumbiai, olasz és litván művész nyerte el.

A díjak kiosztása és a kiállítás megnyitása november 8-án történt meg az észak-morvaországi Havírov-ban, melynek során a megjelentek megkóstolhatták a híres morva borokat is. A pályázatról szóló híradásnak van egy, a művészek számára megszívlelendő közlése: néhány alkotó nem olvasta el figyelmesen a pályázati kiírást és az előírt 5-nél kevesebb példányban küldte be pályaművét.

A művészeket fentiekről tudósító **Pável Hlavaty** levelében azt is jelezte, hogy 1992. augusztus 15-én lejáró határidővel újabb pályázatot írnak ki. Ennek témája: „Férfi és nő a grafikai művészetben”. A technika nincs kikötve, a lapok maximális mérete $(A/2) = 420 \times 594$ mm és a pályaműveket 3 példányban kell beküldeni. A részletes kiírást januárban fogják kiadni.

*

A Japán Exlibris Egyesület megküldte számunkra a jövőre náluk megrendezendő 24. nemzetközi exlibris-kongresszus előzetes tájékoztatóját azzal a közléssel, hogy a végleges meghívó 1992. januárjában kerül kiadásra.

A találkozót 1992. augusztus 31. és szeptember 3. között rendezik meg a Hokkaidó szigeten levő Sapporo város Pole Star (Sarkcsillag) nevű szállodájában. Itt lesz lehetőség a résztvevők elszállásolására is. Egy egyágyas, fürdőszobás szoba reggelivel 8000 yenbe kerül. Kétágyas szoba ára 14 300 yen, persze más szállodák és fizetővendég-szobák is igénybe vehetők.

A találkozó főbb eseményei: megnyitó és fogadási parti, városnézés, előadás és bemutató a japán nyomtatási módokról. Csere-lehetőséget biztosítanak. A találkozó a búcsú-partival fejeződik be.

Kiállítások:

1. Az utolsó két év exlibris-termése
2. Japán népi játékszerek és az ex libris
3. Comenius születésének 400. évfordulójára készült ex librisek

Mindhárom kiállítást Sapporóban rendezik. A fentiekén kívül Tokióban tekinthető meg **Emil Orlik** kiállítása.

A kongresszus után 2 és 3 napos, fakultatív kirándulásokra lesz lehetőség a szigeten. Ezekén kívül egy kirándulást rendeznek a fővárosnak is helyet adó Honshu szigetre.

A találkozó részvételi díja 15 000 yen, ami 108 USA dollárnak felel meg. Ebben a díjban a városnézés költsége és egy 12 db eredeti japán lapból álló mappa ára is benne foglaltatik.

SZEMLÉ

Az osztrákok MITTEILUNGEN című lapjának augusztusi számában dr. Ivan Panenka és dr. Ottmar Premstaller bejelentik, hogy a tervezett európai exlibris-találkozót valóban megrendezik. Az eseményre 1992. július 29. és augusztus 2. között kerül sor Pozsonyban. S az az ismert körülmény adott okot rá, hogy a FISAE által kétévenként megrendezésre kerülő nemzetközi exlibris-kongresszust Japánban, Sapporóban tartják, s az ezt követő két további kongresszus is Európától távol lesz megtartva. A pozsonyi találkozó nem kíván Sapporóval vetélkedni, csupán találkozási lehetőséget nyújt a nemrég felszabadult keleteurópai országok gyűjtőinek. Részletes felvilágosítást később ad ki a rendezőség.

*

A GRAPHIA 111. számában Luc van den Briele számol be a Sint Niklaas exlibris-központjában Eros címmel meghirdetett exlibris-pályázat eredményéről. A nagy érdeklődéssel kísért versenyre 31 országból, 476 alkotótól 1128 ex libris érkezett be, köztük szép számmal Dél-Amerika országaiból is.

A cikkíró rosszalással említi, hogy a pályázatra ismét sok ál-exlibrist küldtek be. Személyek, intézmények neve helyett „A szerelem”, „Béke”, „Aranyos álmom” és hasonló badarságok szerepeltek a lapokon. Több esetben a tulajdonos nevének kiválasztása sem utalt az alkotó jó ízlésére: Michelangelo, Boccaccio és John Lennon nevére is készítették ex libriseket! Sok művészt elmarasztalt a zsűri a lapok felirata miatt. A szerző „az ex libris ellenpropagandájának” minősíti a képbe nem illő, esetlen szövegeket.

A zsűri számos fő- és mellékdíjat ítél oda. A három első díjat Jean Scheir holland, Jiri Brázda cseh és Vladimír Gazovic szlovák művész kapta. Első ízben lehetett pályázni fénykép- exlibrisrel is. Így e műfajban igen gyér volt a részvétel: mindössze öt lap érkezett be. Ezekből a zsűri nyomában kettőt kizárt, az exlibris-szöveg hiánya miatt. Az első díjat Jacques Pierre francia művésznek ítéltek oda.

A belga lap egy másik cikke – az L. V. monogramot használó szerző írása – néhány eorikus motívumokat tartalmazó ex librist eleméz, a műveket egyben reprodukálva is. A cikk hazai vonatkozása, hogy ezek között Vén Zoltán és ifj. Feszt László egy-egy alkotása is szerepel.

*

Alma Petz osztrák gyűjtő jóvoltából eljutott hozzánk a Hollandiában működő JOHAN SOUVEREIN antikváriumának újabb katalógusa, mely immár a 7. sorszámot viseli s 1990. novemberében került kibocsátásra. Kellemes meglepetés volt számunkra, hogy a 84 oldalas katalógusban kínált 2017 tétel ex libris, egyéb kisgrafika, továbbá mappa között néhány magyar művész alkotása is szerepel. Számunkra is tanulságos lehet az ott szereplő művészek felsorolása és az sem közömbös, mennyiért bocsátják áruba alkotásaikat e tekintélyes művészeti „piacon”, ahol egész Európa régi és új grafikájának anyagi megmértetése folyik. A katalógus az árakat holland forintban adja meg, az alábbiakban ezeket közöljük.

Az Aiglon művésznéven ismert Sassy Attila 20 db vegyes technikájú ex librise 25, Bordás Ferenc 36 darabos mappája 40, Dániel Viktor 4 db rézkarc-ex librise 25 holland forintot áron szerepel. Divéky Józsefről megemlíti a katalógus, hogy a művész a Wiener Werkstätte tagja volt. Tőle több tételben összesen hét grafikát sorol fel a katalógus s ezek összértéke 135 guldent tesz ki. Faragó Sándor egy 1903-ból való rézkarcát 20, Gara Arnold Napóleon-portrés lapját 25, Horváth Endre, rézmetszetű grafikáját pedig 50 holland forintért kínálja. Józsa Károly egy 1911-ben készült ex librise 15, Kaveczky Zoltán 5 db szignált C3 lapja 25, Kékesi László 8 rézkarca pedig 40 holland forintot árral került a kiadványba.

Különféle technikájú lapokat tartalmaz Kertes-Kollman

Jenő 35 darabos és Nagy Árpád 32 darabos mappája. Ezek ára 20, illetve 30 Hfl. Az 1966-ban rendezett XI. (hamburgi) nemzetközi exlibris-kongresszus magyar mappájáról megemlíti az árjegyzék, hogy abban Kass és Kondor lapjai is szerepelnek s azt 75-re értékeli. Végül Galambos Ferenc tanulmányát, melyet Vertel József művészetéről írt és a dániai Exlibristen kiadásában 1971-ben jelent meg, 60 guldenes áron kínálják. E könyvről azt közli még a katalógus, hogy abban a művész 12 darab C2 lapja is megtalálható.

*

A francia gyűjtők lapja, a L'EX LIBRIS FRANCAIS 178. számának fél terjedelmét teszi ki az a cikk, melyet SIEGMUND SOS címmel közölnek a Németországban élő, magyar származású művészről. Ritka esemény ez, hiszen francia lapban külföldi művészről ilyen jelentős írás közlése megtiszteltetésnek számít. Szerzője a művész fia, Attila Sos, akinek írásából megtudhatja az olvasó, hogy édesapja 1935-ben született Budapesten. Tehetsége igen korán megmutatkozott. Tanárai felismerték ezt és lehetővé tették, hogy növendékük a budapesti iskola épületét falképekkel díszíthesse. Katonai szolgálata idején freskósorozatot készít a lakotanya kultúrtermébe Magyarországon történetéről. A Képzőművészeti Főiskolára anyagi okok miatt nem jelentkezett, a KBK munkájában azonban megalakulása óta résztvett. Személyes kapcsolat fűzte a magyar grafika nagyjaihoz, így Kaveczky, Fery Antal, Varga N. L. és Drahos mesterekhez. Művész fejlődésében is számottevő hatással van az a barátság, mely őt az azóta elhunyt Stettner Bélával összekapcsolta.

Az 1960. évi budapesti kisgrafikai kongresszustól kezdve szinte valamennyi ilyen nemzetközi találkozó kiállításán szerepel alkotásaival. Németországban történt letelepedése óta sem szakadt meg kapcsolata Magyarországgal. 300 darabot kitevő exlibris- alkotásjegyzékében lapjainak tulajdonosaként több magyar gyűjtő szerepel. A francia lapban megjelent tanulmány a művész ex libriseit téma szerint elemezi, kiemelve a magyar történelemre, népünk motívumkincsére utaló alkotásokat. Az erdélyi tárgyú ex librisek kapcsán meleg szeretettel szól a székely népről s nem kis meghatottsággal olvastuk a cikk egyik, Sos Zsigmondról szóló mondatát: „A haza szeretete és Istenfélelme táplálja művészetének azt a kiánságát, hogy az Isten óvja Magyarországot.”

*

FLANDRIA – Belgium legdélibb tartománya, Franciaországgal határos. Közel harminc éve önálló művészeti lapja van OPENBAAR KUNSTBEZIT címmel. Az 1991. évi 2. számában a lap kisgrafikai vonatkozású cikket közölt, melyben az exlibris-irodalom két neves tudósa, Luc van den Briele és Piet van Bouchante ad áttekintést az európai ex libris utolsó 20 esztendejéről.

Előjáróban megállapítják, hogy a jelzett időszakban Csehszlovákia rivális nélküli vezetős szerepre tett szert az ex libris művészetében. Alkotóit „élénk fantázia” jellemzi s e műfajt igen nagy számban, igen magas színvonalon művelik. Ezt követően sorra veszik a többi európai országot is, néhány kiemelkedő alkotóművész megnevezésével. Magyarországról Vén Zoltánt említik, mint akit a mélynyomású technika alapos szaktudás jellemez. Művei fanyar, kritikus humorral megtűzdelve engednek bepillantást kortársaink lelki világába. A nagyszámú színes illusztráció között művésztünk egy rézmetszetét is közlik.

A körképből nem maradt ki a belgiumi Sint Niklaas város 1975-ben létrehozott exlibris-központja sem, mely napjainkra Európa exlibris-művészetének fellegrává lett, hiszen 110 000 lapot kitevő gyűjteményében 50 ország 5500 művészt tartja számon.

Könyvekről

Kisgrafikai kiadványok Tarnówból

E lengyelországi városka nevét olvasva a kisgrafika gyűjtőinek – Bem József mellett – nyilván Lippóczy Norbert neve jut másodikként az eszembe. Ezek után nyilvánvaló már, hogy e fáradhatatlan gyűjtő és patrióta, a hazai és külföldi exlibris- művészet avatott kutatója és szakértője a szerkesztője azoknak a kiadványoknak, amelyek a közelmúltban eljutottak hozzánk.

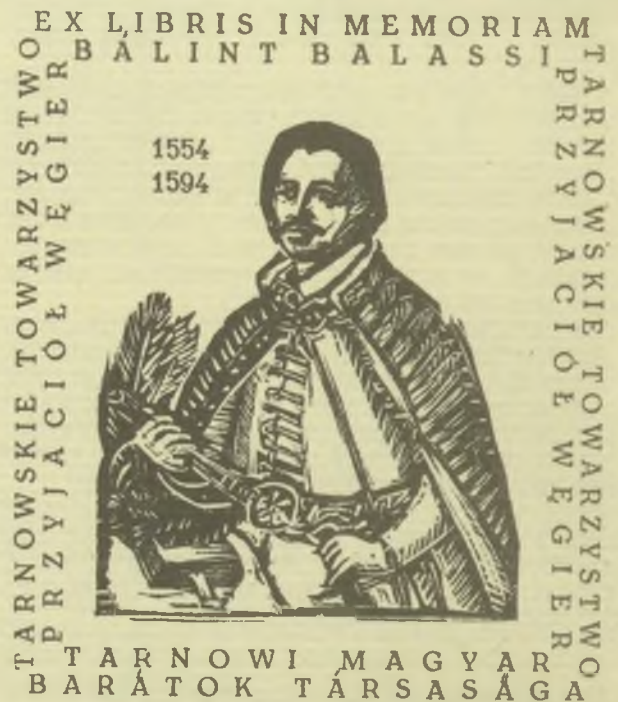
Lewandowski, Rajmund. Polska, 1980 X3

Közülük az első az 1989-ben kiadott *Tarnowi ex libris* című kiadvány két kötetben jelent meg. Az első rész (Wiesław Röhrenscheff bevezetőjével) a városi, vajdasági intézmények – egyesületek, múzeumok, könyvtárak – részére készült 20 eredeti ex librist tartalmaz. A lapok a kiadvány egy-egy ötfallos oldalára lettek felragasztva, míg a másik oldalakon olvashatjuk az ex libris tulajdonosát jelölő intézmény címét és rövid, ám a lényegre törekvő ismertetését. Ennek az első résznek a végén található még a két kötetben bemutatott kisgrafikák alkotóinak betűrendes kislexikonát, amely a művészek életrajzi adatait valamint munkásságuk legfontosabb jellemzőit közli. A második kötet a város magánkönyvtárai számára készült 28 ex librist tartalmaz és hasonló módon ismerteti azok tulajdonosainak címét, könyvtárak, gyűjteményük legfontosabb adatait, jellegzetességeit. Mindkét kötetben újabb és régebbi grafikák egyaránt szerepelnek, s bizonyára a szerkesztő és munkatársai (Eugeniusza Glomba és Jolanty Ros) érdeme az, hogy változatos, sokszínű anyagot mutatnak be. A legtöbb lappal József Szuszkiewicz (12) s Teresa Szuszkiewicz (8) szerepel. József Szuszkiewicz metszetei között láthatjuk pl. azokat – a Tarnóvi Magyarbarátok Társasága részére készített – ex libriseket, amelyek Bem József, illetve Balassi Bálint portréit ábrázolják.

A könyv, a könyvtár, az ex libris és a művelődés helyi hagyományainak, jelenének a megbecsülésére

bíztató kiadvány nemcsak sokoldalú szakszerűségével, hanem rendkívül igényes előállításával is felhívja magára a figyelmet. A felhasznált papír minősége, a színes, dombornyomós címlap, a változatos betűtípusok alkalmazása méltóan reprezentálja azt a célt, amiért a kiadvány készült. Elismerés illeti a kiadót, a Tarnowi Magyarbarátok Társaságát, a helyi kulturális intézményeket s mindazokat, akik közreműködtek e bibliofil vállalkozásban.

A Tarnóvi Múzeum kiadásában látott napvilágot az a kiadvány, amely egy közös mappában három önálló katalógust tartalmaz. A katalógusok azokat a Lippóczy-

József Szuszkiewicz, Polska 1982, X2/T

gyűjteményben található ex libriseket írják le, amelyekből a múzeum ebben az évben egy nagyszabású kiállítást rendezett. Az első két füzet a XVIII. századtól a XX. századig készült lengyel illetve magyar, a harmadik pedig (korszakhatároktól függetlenül) a japán könyvjegyeket írja le. A kisgrafikák adatait tartalmazó részek előtt mindhárom esetben a tárgyhoz kapcsolódó kisebb tanulmányt is olvashatunk. Ezeket az írásokat (valamint a katalógus-részt) még szemléletesebbé teszi a szöveg közé tördelt illusztrációk sokasága és a címlapokra ragasztott eredeti ex librisek. A füzetek tehát messze túlmutatnak egy alkalmi kiállítás emlékeztetőjén; a kutatók, gyűjtők számára egyaránt hasznos, jól felhasználható segédeszközök. A majd másfélszáz magyar könyvjegyet leíró katalógus pedig értékes hungarica-kiadvány. Köszönet érte Lippóczy Norbertnek, aki Lengyelországban is megőrizve magyarságát példát mutat nekünk. További munkásságához jó egészséget, sok örömet kívánunk.

Arató Antal

SZERVEZETI ÉLET:

Jeles évfordulók 1991-ben:

- 89 éves: Lippóczy Norbert
Ripka Titusz
- 83 éves: Fery Antal
- 82 éves: Farkas István
- 81 éves: dr. Krier Rudolf
Szentesi Flórián
- 80 éves: Kopasz Márta
- 75 éves: Korda Béláné
- 70 éves: dr. Ertsei Péterné
Kunráth Sándor
dr. Soós Imre
- 65 éves: dr. Bakondi Béla
dr. Kovács Károly
Körösi Lajos
dr. Rostáné Pap Piroska
- 60 éves: dr. Drahos István
Gál Zsigmond
Palásthy Lajos

*Gratulálunk a jeles évfordulókhoz
és további egészségben és grafikában gazdag életet
kívánunk Mindannyiuknak.*

Új tagok 1991-ben:

- Dr. Andrassy Lászlóné tanár 1022 Budapest,
Tövis u. 34/6.
- Hornyák László grafikus 1112 Budapest,
Beregszász út 127.
- Vitézné Bárány Éva könyvtáros 1114 Budapest,
Kosztolányi D. tér 7.

*Kellemes Karácsonyi Ünnepeket
és Boldog Újéztendőt kívánunk
minden tagtársunknak.*

KBK Szegedi Csoport 1992. első félévi munkaterve

- jan. 17. Exlibris csere
- febr. 7. Tné László Anna: Vén Zoltán grafikusról
- febr. 21. Rné Pap Piroska estje
- márc. 6. Vendégünk Szemán Béla grafikus
- márc. 20. Szilágyi Magdolna: Maria Eliza Leboróniról
- ápr. 3. Vendégünk Titti Mária textilfestő
- ápr. 17. Bakacsi Lajos estje
- máj. 22. Dr. Huszákné Dinnyés Éva édesapját, a
festőt mutatja be a Dinnyés album megjele-
nése kapcsán
- jún. 6. A második félévi program összeállítása
- jún. 20. Találkozás Dégi Lászlóval.

Foglalkozásainkat a MTESZ székházban tartjuk 17 órától.

EXLIBRIS – PÁLYÁZATOK

JAPÁN

A Sapporóban rendezendő 24. Nemzetközi Exlibriskongresszus (1992. aug. 31.–szept. 3.) alkalmából kiállítást terveznek az utolsó három évben, azaz 1990. és 1992. között világszerte készült ex librisekről.

A rendezőség a művészekről személyenként *legfeljebb három* ilyen alkotás beküldését kéri, laponként 2 példányban, az alábbi címre:

Dr. George Sekine
3-1-17 Wakakusa, Utsunomiya City
320 Japan

Beküldési határidő: 1992. május 31.

A lapokhoz mellékelni kell az alábbiak olvasható módon történt leírását:

1. A művész neve és pontos címe,
2. Az alkotás időpontja,
3. A mű technikája.

Amennyiben a rendezőségnek sikerül megfelelő anyagi fedezetet biztosítani, a beküldött anyagról katalógus készül. Ha ez nem sikerülne, könyvecskét adnak ki, melyben szerepelni fog a művészek neve, postacíme és a lap tulajdonosának neve.

A beküldött ex librisek a rendezőség tulajdonába kerülnek. Elvileg valamennyi lapot kiállítják, amennyiben a kiállítási terem erre lehetőséget nyújt. Az anyagot a kongresszus után más városokban is bemutatják.

FRANCIAORSZÁG

A Francia Exlibrisegyesület (A.F.C.E.L.) és Nancy város nemzetközi exlibris-pályázatot hirdet JACQUES CALLOT (1592–1635), a nagy grafikus születésének 400 éves évfordulója alkalmából.

Nem „In memoriam” lapokat kívánnak, hanem olyan műveket kell alkotni, melyek Callot valamelyik művének, választott témájának, vagy metszőstílusának inspirációjából születtek meg. A pályázaton a világ bármely művésze résztvehet, legfeljebb 3 alkotással, kizárólag a Callot által alkalmazott rézmetszet (chalcographie) technikájú művel. Csak eredeti metszeteket vesznek figyelembe, melyeken Callot metszőtechnikája és az általa kedvelt témák szerepelnek.

Az EX LIBRIS szavaknak, vagy ezzel egyértelműeknek és a tulajdonos nevének szerepelni kell. (Ez valószínűleg, élő személy legyen!) A képméret egyik oldalon se haladja meg a 13 millimétert. A lapokat 3 szignált pél-

dányban kell beküldeni. Külön lapon kell feltüntetni a művész nevét és címét (ez egyébként a metszetek hátoldalán is szerepeljen), továbbá az alkalmazott technikát és a kép tartalmának, a művész elgondolásának, szándékának rövid leírását.

Beküldési határidő: 1992. május 15. A pályaművek az alábbi címre küldendőek:

Monsieur Pierre SEJOURNANT
51 Avenue du 11 novembre
F-92490 MEUDON (France)

A beküldött pályaművek a rendező szervek tulajdonába kerülnek. A pályázat Nagydíja: 5000 francia frank. Ezenkívül több egyéb díjat szándékoznak kiadni.

A zsűri által elbíralt művek Nancy városban 1992. októberében kiállításra kerülnek s ez alkalommal történik az eredmény kihirdetése is. A kiállítási anyagról képes katalógus készül. A pályázaton való részvétellel a pályázati feltételek elfogadását jelenti.

(Fordította: Dr. Soós Imre)

Bálint Ferenc rézkarca C3C5

Gyűjtő keres megvételre ex libriseket és exlibris irodalmat. Elsősorban gyűjteményeket, duplumokat, magyart illetve bármilyen nemzetiségűt, főképpen régi művészek metszeteit, lapjait, teljes anyagát.

Cím: Olle Holden, Junkergatan 37. S-12653 Hägersten.

RÉSUMÉ

Dans l'article premier *Antal Arató* fait connaître la revue hongroise *Délsziget*, publiée depuis quelques années à la ville Hatvan et rédigée par *Győző Moldvay*. La revue a commémoré le célèbre artiste de notre petite gravure, *Árpád Nagy*, décédé en 1959. – Dans la rubrique Atelier nous continuons la publication de l'essai de *Hilda Horváth*. Le titre du chapitre présent est: Le livre sur l'ex libris. – La Direction de l'Association KBK exprime son remerciement à la *Fondation*

Attila József pour la subvention en faveur de l'impression de notre revue. – Nous publions des nouvelles de la vie d'ex libris en Hongrie et à l'étranger. La rubrique Revue fait connaître les articles des revues d'ex libris étrangères que traitent l'activité des artistes et collectionneurs hongrois. – La rédacteur *A. Arató* fait connaître quelques publications très importantes sur la petite gravure publiées à *Tarnów* (Pologne).

Tellingner István linómetszete X3

Ürmös Péter linómetszete X3

Készült a NEOTIPP Nyomdaipari és Kereskedelmi BT-ben.

1025 Vöröstorony lejtő 5.

F. v.: dr. Naszályi Gábor

AZ ÚJSÁG SPONZORA – OUR SPONZOR

Vállalatunk több, mint 25 éves tapasztalattal rendelkezik a legkülönbözőbb áruk tárolásában, kezelésében és szállításában.

Feladatainkat az ország hét különböző vidékén telepített nagy befogadóképességű közraktárunkban kiváló infrastruktúra biztosításával üzemszerű körülmények között látjuk el. Minden közraktárunkban közúti és vasúti összeköttetéssel, Győr és Baja térségében kikötővel rendelkezünk. Korszerű anyagmozgató gépeinkkel biztonságosan sérülésmentesen és szakszerűen rakodunk, biztosítva ezzel a csomagolás és az áru védelmét.

Célunk, hogy ügyfeleink igényeit a legmagasabb színvonalon elégítsük ki. Meggyőződésünk, hogy munkája gazdaságos megszervezéséhez nélkülözhetetlen partnerei leszünk.

az áruk mozgatása,
az áru biztonságos és szakszerű tárolása
(fedett és szabadtéri tárolóhelyeken)
áruküldemények kiváltása, feladása,
a továbbfuvarozáshoz szükséges fuvarozó eszköz megrendelése
fuvarozó eszköz esetenkénti biztosítása
nemzetközi fuvarozási és szállítmányozási tevékenység
vám és egyéb hatósági vizsgálatoknál szükséges közreműködés
az áru átcsomagolása, jelölése külön kívánság szerint jegyzőkönyvek, konszignációk, fuvarlevelek, kimutatások készítése
konténertárolás (depo szolgáltatás)
konténerek rakodása és közúti szállítása
konténerek javítása
közraktári jegy kiállítása
egyéb szolgáltatások elvégzése

ÁTI KÖZRAKTÁROZÁSI VÁLLALAT

Budapest, VII., Wesselényi u. 4.

H-1368 Bp. Pf.: 215 _____

Telefon: 1422-796 _____

Telex: 22-6528 _____

Our company has got a more than a 25-year-experience in warehousing, manipulation and transport of the widest range of goods. There are seven warehouses of big capacity, with excellent infrastructure in Hungary in which the proper conditions are given. Each warehouse is accessible in road traffic and by rail, two of them—at Győr and Baja—even by water. Up-to-date handling equipment makes professional, safe loading possible, thus protecting both goods and packaging from any damage.

Our aim is to meet our partners' requirements on the highest level. We are convinced you can't get along without us when economically organizing your

handling of goods
safe and professional
warehousing of goods
(in roofed area and open-air)
clearance and dispatch of consignments,
ordering of transport vehicles being
necessary to forwarding
request
transport and forwarding in international
relations
assistance with customs clearance and other
controls of authorities
re-packing and marking of goods on special request
making damage reports, statements, drawing up packing lists
and freight bills
warehousing of containers (depot service)
loading and transport of containers in road traffic
repairs of containers
issue of warehouse warrant
and other services.